

KIRKEBLAD FOR STABY OG MADUM SOGNE

NR. 1 • DECEMBER 2022 - JANUAR - FEBRUAR 2023

FOLKEKIRKEN

Viljen

Hvad er viljen for en størrelse? Og hvilken rolle spiller viljen i vores liv? Det spørgsmål har optaget filosoffer og teologer i mange århundreder.

Viljen. Smag på ordet. Jeg tror, at mange af os har en fornemmelse af, at viljen er en grundlæggende kraft i vores liv. Den tyske filosof Friedrich W. J. Schelling (1775-1854) skrev sit i hovedværk *Om den menneskelige friheds væsen* i 1809, at den mest grundlæggende form for væren er »villen«. I følge ham er »villen« en altomfattende urkraft eller »urværen«. Og den definition afspejler vel også den fornemmelse, som vi kan have af, at vores liv er gennemsyret af vilje i de ting, som vi gør i dagligdagen. På den måde forbinder viljen os til livet, for vi kan ikke være viljeløst til stede i tilværelsen.

Når man overvejer, hvad viljen er for en størrelse, er det nærliggende tro, at viljen må være forbundet med bevidsthed. For det giver ingen mening at have en vilje uden et mål. Et mål, som man har defineret i sine tanker – i bevidstheden. De to små ord »Jeg vil...« bliver altid efterfulgt af beskrivelsen af et mål. Således er vores daglige gøren og laden i livet en uafbrudt jagt efter store og små mål. Viljen indgår altså i et samspil med bevidstheden om at definere et mål, hensigt, formål – intention.

Anerkendelse af den personlige vilje

I vores del af verden har mennesket en selvbestemmelsesret og en ukrænkelig værdi i sig selv. Det betyder, at vi bøjer os for det enkelte menneskes personlige vilje i nogle bestemte livsforhold. Da jeg for eksempel var udsendt som feltpræst skulle jeg ligesom de andre udsendte udfylde »Min sidste vilje«, der omhandler, hvordan man ønsker at ens begravelse skal foregå, hvis det skulle blive aktuelt i forbindelse med en udsendelse. Men det kan også være en god idé som almindelig borger i samfundet at udfylde papirerne »Min sidste vilje«, så de pårørende ved, hvad der er dit ønske i forbindelse med din død. I dybt personlige spørgsmål, der angår, hvordan man ønsker sin begravelse arrangeret, skal begravelsesmyndigheden som udgangspunkt følge afdødes vilje, selvom familien måske mener noget andet.

Den personlige vilje

Der er en historie, som jeg holder meget af. Historien handler om respekten for den personlige vilje, selvom omgivelserne og familien måske ikke synes, at den er fornuftig, må den alligevel respekteres. Historien kommer her:

En præst i Jylland blev en gang kaldt ud til

→

ældre mand, der var alvorlig syg af kræft og ikke havde lang tid tilbage. Familien kunne ikke overkomme pasningen af ham og i den anledning var præsten hidkaldt. Præsten sad ved sengekanten ved den ældre mand og de to snakkede lidt sammen: »Du får jo flere til at passe dig på sygehuset«, sagde præsten. Joe – det var da rigtig nok. »Du kan jo dagligt få besøg af din familie på sygehuset«, – fortsatte præsten. Jae, det var også sandt. »Og du kan jo hele tiden have nogen at snakke med på sygehuset« sagde præsten. Joe – det vidste han da nok. »Og det kan jo knibe for din familie at blive ved med at passe dig herhjemme«, – føjede præsten til. Joe – det var også sandt. Men da præsten skulle til at drage konklusionen af sine fornuftige argumenter og overbevise den gamle om det rigtige i at lade sig indlægge, da løftede den gamle mand hovedet fra hovedpuden og sagde følgende klippefaste ord: »Men én vil jo ett!«

Den ældre mand ville bare ikke indlægges. Dét måtte familien acceptere – og præsten måtte gå sin vej med uforrettet sag. Pointen er, at selvom beslutningen måske ikke var fornuftig, måtte man respektere den ældre mands vilje. Han ville blive i sit hjem, for han har selv truffet det valg og familien kunne ikke gøre andet end acceptere hans beslutning.

Vilje kontra tilbøjelighed

Der findes en lang tradition for at diskutere hvor vidt mennesket har en fri vilje.

Apostlen Paulus betvivlede menneskets frie vilje. Han skrev de berømte ord i romerbrevet kapitel 7 vers 15: »jeg forstår ikke mine handlinger. Det, jeg vil, det gør jeg ikke, og det, jeg hader, det gør jeg...«

Ordene afspejler en indre konflikt i samvittigheden mellem at ville det gode – men ende med at gøre det, som han hader. Det kan også være mere hverdagsagtige situationer, hvor vores vilje bliver udfordret.

Et eksempel: Lad os forestille os en fødselsdagsfest. Lad os forestille os, at »moster Gerda« er inviteret med til fødselsdagsfesten. »Moster Gerda« er på slankekur og hun har forinden besluttet, at hun ikke vil spise kage til fødselsdagen. Og den beslutning har hun meddelt sin mand, inden de tager afsted. Men til fødselsdagsfesten løber hendes tænder i vand ved synet af kagen, der bliver serveret ved bordet. Det ender med, hun må give efter for sin tilbøjelighed og spiser af kagen. Den situation er vi nok mange, der kan nikke genkendende til. At viljen må vige for tilbøjeligheden.

Andre gange kan det ske, at vi lykkes med vores vilje. Jeg mødte en mand for nyligt, der havde gennemført et rygestop. Det var for ham en stor viljes beslutning, en *nødvendighed* kaldte han det, og her 2 år efter kunne han stolt fortælle, at han ikke har rørt en cigaret i to år!

Guds vilje – at forbinde mennesket med sig

Nu har jeg skrevet om menneskets vilje, men hvad er Guds vilje med vores liv?

I den bibelske historie har Gud i tidens løb åbenbaret sin vilje for mennesket på forskellige måder. Men den afgørende åbenbaring er inkarnationen, som vi fejrer hvert år til jul: At Gud bliver menneske. At Gud tager skikkelse i noget så konkret som et menneske: Jesus fra Nazareth. I den paradoksale inkarnation får Guds vilje *stemme*, så vi kan høre, hvad Han siger. Vi kan høre i Jesu ord og gerninger, hvordan Guds vilje kommer til udtryk.

Fadervor

I det ovenstående har jeg skildret hvordan ethvert menneske er udstyret med en vilje. Mennesket har altså en vilje og vore forskellige viljer vil ikke altid det samme. Tværtimod. Nogle gange vil vi det modsatte af det menneske, som vi står overfor. Andre gange kan vi være i

tvivl om, hvad vi skal gøre i en konkret situation. Vi vil gerne forstå os selv som selvberørende individer, der altid er på det rene med, hvad vi vil. Men i virkeligheden kan vi dog ofte være i tvivl. Hvad er det rigtige at gøre i denne situation?

Jesus gav os bønnen fadervor – hvori ordene *ske din vilje* indgår. Det er naturligvis Guds vilje, der henvises til. Med ordene *ske din vilje* beder vi om at Guds vilje må råde, når vi er tvivl. Imidlertid kan ordene *ske din vilje* – også referere til dit medmenneske. At vi må hjælpe vores medmenneskes vilje med at gå i opfyldelse.

Den nu afdøde Biskop over Roskilde Stift, Jan Lindhardt, har en gang sagt, at for et kristent menneske er der altid to personer, der er vigtigere end en selv: Gud og medmennesket. Man kommer

først selv ind på 3. pladsen i sit eget liv. Ganske vist kan vi ofte være så frygtelig optagede af, hvorvidt vi nu får vores vilje i en bestemt situation. Men nogle gange var der måske mere mening i, at det andet menneskes vilje gik i opfyldelse – frem for min vilje. Måske var det nogle gange bedst, at min vilje trådte til side for noget andet. Og er vi i tvivl – kan vi give os selv tid til at grunde over ordene *ske din vilje*, for måske kommer der et svar til os i bønnen.

I hvert fald vil jeg tro, at juletiden for os alle kunne blive smukkere og mere forsonlig – hvis vi i stedet for at stå stejlt på ordene *ske min vilje*, en gang imellem kunne tænke og handle på ordene *ske din vilje* – i vores relation til hinanden.

Glædelig jul.

JWA

Eva og Wolfgang fra Tyskland stiller op til fotografering efter velsignelsen i Staby Kirke den 8. september.

Tre raske dage med tørvejr i september måned, håndværkerne gik i gang med kalkningen, så Madum Kirke igen tager sig ud fra sin bedste side.

Advents- og julekoncert med kammerkoret Vokal Vest

Gratis
entré

Tirsdag den 6. december kl. 19.30 i Staby Kirke

Vokal Vest er et velsyngende kammerkor med 12-15 medlemmer. Koret er grundlagt og ledet af organisten ved Ringkøbing Kirke, Klaus V. Jensen. Det synger et alsidigt klassisk repertoire med god publikumsappet. En stor del af repertoireet er kirkemusik, eftersom korets koncerter oftest er knyttet til egnens kirker – det fungerer som Ringkøbing Kirkes faste kor til påske og jul.

Mange af kormedlemmerne er i deres daglige virke beskæftiget med musik – som organister, kirkesangere, musiklærere ved egnens skoler, musikskoler og gymnasier. Vokal Vest har sunget koncerter rundt omkring i Danmark, i Nordtyskland – og selvfølgelig i Ringkøbing. Koret synger også verdslige koncerter ofte i samarbejde med andre aktører, f.eks. Teatret OM. Koret har eksisteret siden 2002.

Ved koncerten vil koret synge værker alene og sammen med orgel, og det vil også synge kendte og elskede advents- og julesalmer alene og sammen med menigheden.

*Ulfborg Menighedsråd, 'De vestlige Sogne'
og Staby-Madum Menighedsråd*

Indsamling til julehjælp

Der er indsamling foretaget af Kirkens Korshær. Midlerne går til Julehjælp i 'Det gamle Ulfborg-Vemb Kommune. Man kan give et bidrag enten ved fysiske penge denne aften, eller via Mobilpay 444071 med benævnelse »Kirkebøssen« Staby-Madum Menighedsråd.

■ Staby Højskole – fortælling og musik

**Torsdag den 24. november kl. 19.30
i Staby Sognegård**

Tina Sønderkov læser op og fortæller. Anne Sophie Parbo spiller til.

*Arrangeret af Staby-Madum
Menighedsråd og Staby Højskole*

■ Staby Højskole – mød naturvejlederen

**Onsdag den 25. januar
kl. 19.30 i Staby Sognegård**

Naturvejleder Brian Kjølhedehede fortæller. Emne kommer senere.

*Arrangeret af Staby Højskole og
Staby-Madum Menighedsråd*

■ Filmaften

**Onsdag den 18. januar kl. 19.00
i Staby Præstegård**

Vi skal se filmen 'Rose', som fik Gabriel-prisen her i 2022.

Året er 1997, Inger, hendes søster Ellen og svoger Vagn er på bustur mod Paris. Men Inger har en skjult dagsorden for turen, og ved ankomsten indleder hun jagten på en tabt kærlighed.

Efter filmen er der kaffe med brød, og en god snak om filmen.

Alle er velkommen.

Staby-Madum Menighedsråd

■ Krybbespil med minikonfirmanderne

Søndag den 27. november i Staby Kirke

Endnu engang øver minikonfirmanderne på krybbespillet, som de vil opføre 1. søndag i advent. Derefter er der klejner i tårnrummet. Som afslutning går eller kører vi til 'Den grønne Plads', hvor der bliver fortalt en lille fortælling, juletræet bliver tændt og julemanden kikker forbi.

Aktiv Staby og Staby – Madum Menighedsråd

Gabriel-prisen

Siden 2003 er den kirkelige filmpris Gabriel blevet uddelt til en nordisk kvalitetsfilm. Bag prisen står Landsforeningen af Menighedsråd, prisens jury og ikke mindst de mange organisationer, der har støttet prisen økonomisk.

Formålet er at fremhæve nordiske filmskabere, at fremhæve film, der giver tilskuerne en dybtgående oplevelse af menneskelige eller sociale ideer og værdier, og at belønne anstrengelser for at skabe kirkeligt vinklede film.

Filmprisen uddeles på Landsforeningens årsmøde, som finder sted hvert år i juni måned.

■ Matematik i kirken!

Kan man lave matematikundervisning i et kirkerum? Ja – det kan man godt.

RAMS (Menighedsrådenes Skoletjeneste Ribe Stift) har udarbejdet et undervisningsmateriale med matematikopgaver i kirkerummet til brug for skoleelever. Det var baggrunden for at 2.-3. klasse fra Staby skole var på besøg i Staby Kirke den 20. september.

Hvor mange lamper er der i kirken? Hvor mange centimeter er døbefonten i omkreds? – og lignende opgaver arbejdede eleverne med. Jeg fortalte om kirkens historie og derpå legenden om Harald Blåtand. Vi sang også en enkelt salme: I østen stiger solen op.

Den allerstørste oplevelse for børnene var nok turen op ad trappen til tårnet. Det var en oplevelse at komme op og nyde udsigten til tårnets top.

JWA

Ind imellem glemmes tid og sted. Her har minikonfirmanderne været i det kreative hjørne, og hvilke flotte kors med perler er blevet fremstillet?

En pause i det grønne med saft og kiks, så kan man lidt igen.

■ Aktivitetskalender

23. november kl. 19.00

Afsluttende foredrag om Markus Evangeliet og nyere læsninger ved professor Kasper Bro Larsen i sognehuset i Ulfborg.

24. november

Fortælling ved Tina Sønderkov. Se s. 5.

27. november kl. 13.30 i Staby Kirke

Krybbespil. Se s. 5.

30. november i Ulfkær Kirke

'100 salmer'.

6. december kl. 19.30 i Staby Kirke

Julekoncert ved Vokal Vest. Se s. 4.

8. januar kl. 14.00

Hellig tre Konger gudstjeneste i Staby Kirke, derefter sammenkomst i Staby Præstegård.

18. januar kl. 19.00 i Staby Præstegård

Filmaften. Se s. 5.

25. januar kl. 19.30 i Staby Sognegård

Brian Kjølhede fortæller. Se s. 5.

21. februar kl. 19.30

Lissi og Helge Bjerg Mikkelsen fortæller 'Fra Afrika til Madum – Møder med betydning'. Staby Højskole.

■ Gudstjenester på Ulfborg Aktivcenter

Cafeteriet kl. 14.00 med efterfølgende kaffe – Lindestien Nord kl. 15.00

Torsdag 24. nov. Jesper W. Andersen

Torsdag 8. dec. Jesper W. Andersen

Torsdag 22. dec. Gitte Hansen

Torsdag 5. jan. Jesper W. Andersen

Torsdag 19. jan. Gitte Hansen

Torsdag 2. feb. Jesper W. Andersen

Torsdag 23. feb. Gitte Hansen

Torsdag 9. mar. Jesper W. Andersen

■ Rundvisning i og ved Madum Kirke

Som noget helt nyt, så blev der arrangeret rundvisning ved Madum Kirke.

Jesper Wiborg Andersen og Arne Søgaard havde kikket gamle papirer igennem, og fandt materiale til denne dag.

En varm sommerdag lagde rammen, og en lille flok mødte op.

Det blev en fin debut, vi håber det var begyndelsen på flere arrangementer i de kommende år.

■ KFUM-spejderne - Ulfborg Gruppe

Adresse: Knuden, Søparken 12, Ulfborg

KFUM-Spejderne i Danmark er et frivilligt børne- og ungdomsarbejde, der hviler på det folkelige grundlag.

I spejderarbejdet lægger vi vægt på, at børnene får oplevelser i nær kontakt med naturen og tilegner sig færdigheder, der er med til at udvikle dem som hele mennesker.

Der bliver sunget, leget, fortalt historier, lavet knob etc.

Vi mødes:

BÆVERE **Mandag kl. 18.00-19.30**

Leder: Kasper S. Thycozen, tlf. 3033 8570

ULVE **Mandag kl. 18.00-19.30**

Leder: Anette Kobborg, tlf. 2071 4556

SPEJDERTROPPE... **Tirsdag kl. 19.00-21.00**

Leder: Morten Dahl, tlf. 2480 4986

Gruppeleder: Per Jensen, tlf. 2539 9669

■ Kirkelige handlinger

Døbt i Madum Kirke

13.08.2022 Viola Rørbæk Stenger

■ Kørsel

Man er meget velkommen til at henvende sig til koordinator Ane Thomsen, hvis man ønsker kørsel – herunder også for kørestolsbrugere til gudstjeneste eller anden kirkelig handling i både Madum og Staby.

Tlf. 2910 2923 eller 9749 2341 eller anethomsen2@gmail.com

Højskolesangbogen 19. udg. nr. 233 v. 3

Salme til adventstiden: Hold håbet op

En julerose er en smuk
men ydmyg blomst,
jeg tænker på et ord, det er:
Tilstedekomst.

En glød i mørket,
og jeg mærker glæden ved,
han er på vej, det er et lys af evighed.

*Hold håbet op.
Stjernen viser vej.
Hold håbet op.
Mørket skjuler sig.
Hold håbet op.
Hold det foran mig.*

Kirkebetjeningen

■ STABY:

Graver: Kaj Jeppesen
Tlf. 3035 8422

Organist: Anne Sophie Parbo
Tlf. 2624 8161
asparbo@gmail.com

Kirkevæрге: Edith Bennedsgaard
Tlf. 9749 1597 / 6175 8500

Kirkesanger: Ane Thomsen
Tlf. 2910 2923

■ MADUM:

Graver: Mie Vestergård
Tlf. 5121 3234
Mail: graver.madum@gmail.com

Organist: Anne Sophie Parbo
Tlf. 2624 8161
asparbo@gmail.com

Kirkevæрге: Arne Søgaard
Tlf. 3027 1767

Kirkesanger: Ane Thomsen
Tlf. 2910 2923

Sognepræst Jesper Wiborg Andersen

Nørrevej 5 · 6990 Ulfborg
Mobil: 5150 4081 / E-mail: jeka@km.dk
Træffes alle dage undtagen mandag

■ Mødeliste for Staby-Madum Menighedsråd 2023

Møderne er offentlige og foregår i Staby Præstegård med undtagelse af menighedsrådet 9. maj. Møderne foregår i tidsrummet kl. 19.00-21.30.

Menighedsrådsmøde 10. januar

Regnskabsmøde 7. marts

Menighedsrådsmøde 11. april

Menighedsrådsmøde 9. maj
i Staby Sognegård kl. 19.00-21.00

Menighedsrådsmøde 13. juni

Menighedsrådsmøde 8. august

Menighedsrådsmøde 26. september

Menighedsrådsmøde,
konstituerende 14. november

■ **Kirkegårdstaksterne** kan fås ved henvendelse til graverne og kirkeværgerne.

■ **Referater** fra menighedsrådenes arbejde kan læses på Staby Kirkes hjemmeside: www.stabykirke.dk – I venstre side på forsiden skal man klikke sig ind under hovedmenu, derefter Menighedsrådet.

Staby-Madum Menighedsråd

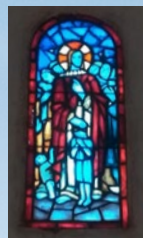
Rundvisning i vore to kirker med varighed efter ønske

Rundviser i Staby Kirke: Karen Nørgaard 2890 0039, 9749 1677.

Rundviser i Madum Kirke: Jesper Wiborg Andersen tlf. 5150 4081, Arne Søgaard tlf. 3027 1767.

Nyt fra Staby-Madum Menighedsråd

Vinteren nærmer sig med korte dage og lavere temperatur. Det er altid godt med en tur i det fri, men vi må nok også erkende, at årstiden inviterer til indendørs syssler.

Elof Westergaard var på besøg den 22. september i Staby Sognegård. Her åbnede han kirkegårdsplågen, og han uddybede, at kirkegården er kultur og et poetisk mindested. Det er tid til en nyvurdering, da kirkegårdens værdi og eksistensberettigelse er svindende i manges bevidsthed. Foredrag og spørgetid blev en fin kombination denne aften.

Studiekredsen tog sin begyndelse i konfirmandstuen i september, hvor der blev dykket ned i det ældste – og korteste af evangelierne: Markus Evangeliet. Man kan stadig nå at være med, da der er en gang tilbage. Ligeså kan man koble sig på de '100 salmer', som arrangeres rundt om i Ringkøbing Provsti.

Årsrytmen går sin vante gang. Minikonfirmanderne får i små doser indblik i hvad der foregår bag kirkegårdsdiget. Konfirmanderne tager cyklen hver onsdag til konfirmandstuen i Staby Præstegård, hvor Jesper Wiborg Andersen underviser, og 'Varm Onsdag' er igen startet med en ny vinterperiode.

Sidst i november forsøger vi igen at arrangere krybbespil i Staby Kirke. Først i december måned er der julekoncert med Vo-

cal Vest, og i det hele taget vil der hen over den sidste måned i året være besøg af skoleelever fra henholdsvis Lærkereden, Staby Skole og Staby Efterskole.

Hvert år, når der er Landsforeningens årsmøde i Nyborg bliver der uddelt Den folkekirkelige filmpris Gabriel. I år gik den til Niels Arden Oplev for filmen »Rose«. Traditionen tro skal vi se en film hver vinter, og omtalte er valgt denne aften i Staby Præstegård.

Usædvanlig mange har i år koblet sig på de annoncerede rundvisninger ved vore kirker, hvor henholdsvis Karen Nørgaard ved Staby Kirke og Jesper Wiborg Andersen og Arne Søgaard ved Madum Kirke har været guider. 'Du skal kende din fortid for at kende din nutid', denne ordvending kan med rette tilføjes her.

Jævnligt må vi granske vores forbrug, denne gang med EL-priser i fokus. Ved at prøve sig frem i teknikskabet i de to kirker og tænke ud af boksen er det lykkedes at mindske elforbruget. Ligeså er der sket en opdatering i konfirmandstuen i Staby Præstegård. Temperaturen må højst være 19 grader i de offentlige rum.

Året går nu på hæld, og herfra skal lyde en stor tak til alle for året der er gået.

Glædelig jul, samt et godt nytår.

*Staby-Madum Menighedsråd
v/ Ane Thomsen*

■ Gudstjenester

		■ Staby	■ Madum
27. november	1. s. i advent	13:30 JWA * Krybbespil Klejner	
4. december	2. s. i advent		10.30 JWA * Kirkekaffe
11. december	3. s. i advent	10.30 JWA * Kirkekaffe Ønsk en julesalme	
18. december	4. s. i advent	09.00 J. Sandal *	
24. december	Juleaften	15.00 JWA **	13.30 JWA **
25. december	Juledag	09.30 JWA	11.00 JWA
26. december	2. juledag	10.30 JWA	
31. december	Nytårsaften	14.30 JWA *** Champagne m.m.	
8. januar	1. s. e. H3K	14.00 JWA H3K-arr.	
15. januar	2. s. e. H3K		10.30 JWA Kirkekaffe
22. januar	3. s. e. H3K	09.00 J. Sandal Kirkekaffe	
29. januar	S. s. e. H3K	10.30 JWA	
5. februar	Septuagesima	10.30 JWA Kirkekaffe	
12. februar	Seksagesima		10.30 JWA Kirkekaffe
19. februar	Fastelavn	09.00 J. Sandal	
26. februar	1. s. i fasten	10.30 JWA	
5. marts	2. s. i fasten	10.30 JWA Kirkekaffe	

Indsamling til: * Kirkens Korshærs Julehjælp
** Børnesagens Fællesråd
*** Bibelselskabet